

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 02.07.1979, sp. zn. 11 Co 164/79, ECLI:CZ:MSPH:1979:11.CO.164.1979.1

Číslo: 25/1980

Právní věta: Bylo-li pravomocným soudním rozhodnutím zrušeno právo osobního užívání bytu a uživateli bytu bylo uloženo jej vyklidit po přidělení náhradního bytu (náhradního ubytování) a dojde-li později ke změně poměrů, takže vázat vystěhování na přidělení této náhrady za byt by bylo zneužíváním práv proti zájmům společnosti nebo spoluobčanů (čl. VII o. z.), nebo by nebylo v souladu s pravidly socialistického soužití (čl. VI o. z.), může soud podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. určit, že dříve uložená povinnost k vyklizení bytu není vázána na přidělení náhradního bytu (náhradního ubytování).

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 02.07.1979

Spisová značka: 11 Co 164/79

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Právo osobního užívání bytu, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 99/1963 Sb. § 80 písm. c)

§ 160 40/1964 Sb. § 184 písm. c)

§ 184 písm. d)

§ 186 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala, aby žalovaný vyklidil její byt do 15 dnů od právní moci rozsudku. Ohledně tohoto bytu bylo účastníkům jako bývalým manželům a společným uživatelům pravomocným rozsudkem soudu zrušeno právo společného užívání bytu podle ustanovení § 177 odst. 1 o. z., za další užívatelku bytu byla určena žalobkyně a žalovaný byl uznán povinným byt vyklidit po přidělení náhradního bytu nebo opatření náhradního ubytování. Poté žalovaný uzavřel nové manželství s J. Š., která je sice užívatelkou třípokojevého bytu, ale její bývalý manžel má právo v bytě bydlet do přidělení náhradního bytu nebo opatření náhradního ubytování. Protože se žalovanému dosud náhrady za vyklizovaný byt nedostalo a protože bývalý manžel jeho nynější manželky nesouhlasí, aby se do jejího bytu přistěhoval, je tedy žalovaný dosud odkázán na bydlení v bytě žalobkyně.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podala odvolání žalobkyně a navrhla, aby byl změněn ta, že se žalobě vyhovuje. Žalovaný svého práva v jejím bytě jen zneužívá, protože bytu k bydlení ve

skutečnosti nepoužívá; bydlí u své nynější manželky v jejím bytě, kde se její bývalý manžel nezdržuje, a do bytu žalobkyně chodí jen proto, aby jí činil potíže.

Žalovaný navrhl, aby rozsudek soudu prvního stupně byl potvrzen.

V odvolacím řízení žalobkyně změnila žalobu a namísto žaloby na vyklizení bytu se domáhala podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. určení, že již dříve uloženou povinnost k vyklizení bytu za náhradu je povinen žalovaný splnit bez poskytnutí této náhrady.

Městský soud v Praze uvedenou změnu žaloby podle ustanovení § 211 a § 95 odst. 1 a 2 o. s. ř. připustil, protože není v rozporu se zájmem společnosti a dosavadní výsledky řízení mohou být podkladem pro řízení i o změněném návrhu. Rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé pak změnil tak, že se určuje, že žalovaný je povinen splnit svou povinnost k vyklizení bytu, uloženou mu rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 10 z 24. 4. 1978 č. j. 16 C 62/78-13, bez přidělení náhradního bytu nebo poskytnutí náhradního ubytování.

Z odůvodnění:

V řízení o změněné žalobě žalobkyně nešlo pak již o to, zda je žalovaný povinen byt vyklidit, na čemž nelze nic změnit, když mu tato povinnost byla pravomocně uložena, nýbrž šlo jen o to, za jakých podmínek je z hlediska lhůty k plnění (§ 160 o. s. ř.) žalovaný povinen svou povinnost splnit. Jde tu o vyřešení otázky souvisící se stanovenou povinností byt vyklidit.

Rozsudkem o zrušení práva společného užívání bytu a o povinnosti žalovaného jej vyklidit po přidělení náhrady za byt byl mezi účastníky vytvořen nový právní vztah vyplývající z ustanovení § 186 odst. 3 o. z., který je charakterizován právem žalovaného na bydlení v bytě až do přidělení náhrady. Protože tento právní vztah byl založen se zřetelem k okolnostem, které tu byly v době předchozího rozhodnutí a které se týkaly zejména tehdejších bytových poměrů žalovaného, a protože tyto okolnosti se do přidělení náhrady mohou změnit, je třeba připustit takový právní prostředek, který by umožnil, aby se změna poměrů vyklizovaného promítla v odůvodněných případech do trvání jeho práva na bydlení.

Nelze připustit, aby např. ve srovnání s možností danou zákonem podle ustanovení § 184 písm. c) a d) o. z. zrušit uživateli užívací právo k bytu a uložit mu vyklizení bez přidělení náhrady, jestliže byt bez vážných důvodů vůbec neužívá nebo když má dva byty, nebylo už možné postihnout v uvedeném případě pouhé právo na bydlení jen proto, že už jednou o náhradě za byt bylo rozhodnuto. Tak by měl uživatel bytu vlastně méně práv než ten, kdo má jen toto časově omezené právo v bytě bydlet.

Je proto nutné připustit, aby rozhodnutím podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. bylo soudem určeno, že v důsledku změněných podmínek pro náhradu za vyklizovaný byt se lhůta k vyklizení bytu stanovená podle ustanovení § 160 odst. 3 o. s. ř. mění na lhůtu k vyklizení ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř.

V projednávané věci šlo tedy o to, zda jsou i nadále podmínky k tomu, aby žalovanému bylo zachováno jeho právo na bydlení až do přidělení náhrady ve smyslu ustanovení § 186 odst. 3 o. z.

Ze zjištění soudu prvního stupně a ze zjištění odvolacího soudu vyplývá, že poté, co byla žalovanému uložena povinnost k vyklizení bytu pod podmínkou přidělení náhrady za byt, se znovu oženil. Jeho manželka je uživatelkou bytu o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím o podlahové ploše obytných místností 40 m²; v bytě s ní byli sedmnáctiletá dcera, její bývalý manžel, který má rozsudkem soudu v tomto bytě zajištěno právo na bydlení podle ustanovení § 186 odst. 3 o. z., se u manželky žalovaného prakticky nezdržuje, jen k ní občas dochází a jinak přebývá v bytě svých rodičů v jejich rodinném domku, případně u své nynější manželky, která má svůj byt.

Protože nynější manželka žalovaného je pravomocným rozsudkem určena za užívatelku svého bytu a její bývalý manžel má v tomto bytě jen právo na bydlení do přidělení náhrady, je třeba ve vztahu mezi nimi manželku žalovaného považovat za užívatelku tohoto bytu v právním smyslu slova. Proto dnem, kdy uzavřela manželství se žalovaným, vzniklo jim oběma k tomuto bytu právo společného užívání bytu podle ustanovení § 176 odst. 1 o. z. a žalovaný tedy již je společným uživatelem tohoto bytu. Bývalý manžel manželky žalovaného není oprávněn zasahovat do práv spoluuživatelů a klást překážky, aby oba společní uživatelé mohli svá práva k bytu vykonávat. Pokud je byt žalovaného a jeho manželky schopen plnit funkci náhradního bytu pro žalovaného, mohlo by to být důvodem, aby mu nebylo přiznáno právo na náhradu za byt podle ustanovení § 178 o. z. již při rozhodování o zrušení práva společného užívání bytu účastníků (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 107/1967 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR).

Bylo třeba tedy posoudit, zda uvedený byt je schopen plnit funkci náhradního bytu pro žalovaného. Jde o byt o podlahové ploše 40 m², ve kterém může bydlet trvale nejvýše pět osob, aby nebyl přeplněn a nebyl zdravotně nevhodný ve smyslu ustanovení § 65 odst. 2 zákona č. 41/1964 Sb. o hospodaření s byty. I kdyby se za osobu v bytě trvale bydlící považoval bývalý manžel manželky žalovaného, který se ale ve skutečnosti v bytě nezdržuje, bydlely by v bytě čtyři osoby včetně žalovaného, takže by tento byt nebyl přeplněný a zdravotně nevhodný. Uváží-li se přitom, že bývalý manžel manželky žalovaného se v bytě nezdržuje, je tedy byt, který žalovaný získal sňatkem, schopný plnit pro něho funkci náhradního bytu a žalovaný bezdůvodně uplatňuje své právo na bydlení v bytě žalobkyně a odpírá jej vyklidit.

Uplatňování jeho práva na bydlení se pak za uvedené situace jeví jako jednání, které je v rozporu se zásadami socialistického soužití (čl. VI o. z.) a které je zneužíváním práva na úkor (čl. VII o. z.) žalobkyně.

Jsou tedy splněny podmínky k tomu, aby nárok žalovaného na přidělení náhradního bytu nebo náhradního ubytování, který mu byl zajištěn rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 10 z 24. 4. 1978 č. j. 16 C 62/78-13, byl mu k žalobě žalobkyně odejmut a aby tedy žalovanému bylo uloženo splnit povinnost k vyklizení bytu bez poskytnutí náhrady za byt. Byl proto jako důvodné vyhověno (§ 220 odst. 1 a 2 o. s. ř.).